

OHJEET JA LÄHETEKRITEERIT KYS YLEISSAIRAALAPSYKIATRIAN POLIKLINIKAN NEUROPSYKIATRISIIN TUTKIMUKSIIN

Kehityksellisillä neuropsykiatrisilla häiriöillä tarkoitetaan lapsuudessa alkavia aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriöitä (ADHD), autismikirjon häiriöitä ja Touretten oireyhtymää sekä niihin verrattavia häiriöitä, joihin liittyy käyttäytymisen, tunne-elämän sekä toimintakyvyn ongelmia.

Vaativat neuropsykiatriset erotusdiagnostiset tutkimukset ja hoidon tarpeen arviot on keskitetty KYS yleissairaalapsykiatrian poliklinikalle (3701) ja päiväosastolle (2703). Potilaan muuta tarpeenmukaista psykiatrista hoitoa ei tule neuropsykiatrisen tutkimusjakson ajaksi keskeyttää. Neuropsykiatrisia tutkimuksia voidaan aloittaa ja tehdä myös KYS psykiatrian palveluyksikön poliklinikoilla, joista käsin voidaan konsultoida yleissairaalapsykiatrian poliklinikkaa.

Lähtämisen perusteet ja lähetteen sisältö:

Vahva epäily aikuisen (20–64 v) kehityksellisestä neuropsykiatrisesta häiriöstä, jonka oireet ovat alkaneet lapsuudessa tai nuoruudessa. Tämän lisäksi nykyiset oireet aiheuttavat haittaa monilla elämän osa-alueilla (opiskelu, työ, ihmissuhteet).

- oireiden kuvaaminen (apuna esim. ASRS-lomake)
- toimintakyvyn haitan kuvaaminen, miten näkyy eri elämänalueilla (opiskelu/ työ, perhe, sosiaaliset suhteet)
- tiedot mahdollisista aiemmista psykiatrisista hoidoista ja tutkimuksista, ml psykologin tutkimukset
- muut mahdolliset vakavat mielenterveydenhäiriöt on arvioitu ja niiden hoito on asianmukainen sekä hoitotasapaino on riittävän hyvä
- tiedot mahdollisesta alkoholin ja päihteiden käytöstä sekä käyttömääristä ja –tiheydestä
- jos todetaan runsas alkoholin tai päihteiden käyttö => aloitetaan niiden hoito ja tarvittava päihteettömyyden seuranta, jota tulisi olla vähintään 3 kuukautta vieroitusoireiden päättymisen jälkeen, huomattava, että tiedonkeruu lähettävällä taholla voidaan jo tässä vaiheessa kuitenkin aloittaa
- koulu- ja opiskeluhistoria, tiedot koulu- ja opiskelumenestyksestä (koulutodistuksista), arvio oppimiskyvystä, myös tiedot varhaiskasvatuksen osalta
- työhistoria, mahdollisten katkosten syy
- jos on merkittäviä kognitiivisia puutosoireita, selkeitä kognitiivisen suoriutumisen ongelmia ja/ tai tarvitaan työllistymis- tai kouluttautumismahdollisuuksien tai työkyvyn arviota, suositellaan ensisijaisesti harkittavaksi neurologian konsultaatiota

Tutkimustulokset

- Lähetettä laadittaessa erotusdiagnostiset somaattiset sairaudet on katsottu/poissuljettu
- Jo lähetetiedoissa on käytettävissä laboratoriokokeiden tulokset mm. TSH, T4V, fP-Gluk, Krea, B12-TC2, PVK, ALAT, GT, CDT ja virtsan kvalitatiivinen huumeseuula (U-Huum-O). Päihteiden käyttöön liittyvät laboratorioarvot eivät saa olla yli ½ vuotta vanhempia.

Asiakirjat liitteeksi

Lähetettävää tahoaa pyydetään koostamaan neuropsykiatrisia tutkimuksia varten tarvittavat keskeiset tiedot seuraavista asiakirjoista: lastenneuvolan, kouluterveydenhuollon, mielenterveyspalveluiden ja terveyskeskuksen asiakirjat. Jos asiakirjat ovat oman terveydenhuollon asiakirjoja, ne voi kopioida ja liittää lähetteeseen. Kun KYSin psykiatrian yksiköistä on tilattu kopiota neuropsykiatrisia tutkimuksia varten, ne lähetetään lähetteen mukana.